

Monumentnummer*: 514532

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82941/81

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Apeldoorn		Apeldoorn		Gelderland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kerklaan	29			7311 AB	Apeldoorn		
Kerklaan	31			7311 AB	Apeldoorn		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Apeldoorn		AA					1518
Apeldoorn		AA					1519

Omschrijving**

Inleiding

Grote vrijstaande, en vermoedelijk sinds 1933 dubbele, VILLA met smeedijzeren HEKWERK om voortuin, gelegen aan de zuidwestzijde van de Kerklaan als onderdeel van de randbebouwing aan deze zijde van het Oranjepark. Het pand is vermoedelijk gebouwd rond 1880 in een bouwstijl die door het Eclecticisme werd beïnvloedt. De villa werd gebouwd voor Dokter Spaink en is al geruime tijd als dubbel woonhuis in gebruik. Het interieurgedeelte van nr. 31 is nog voor een groot deel oorspronkelijk.

Het kavel waarop deze villa gebouwd is, geeft nog een goed beeld van de oorspronkelijke bedoeling van landschapsarchitect H.H. Hogeweg. De oorspronkelijke grootte van dit kavel is nog herkenbaar aan de situering van het oorspronkelijke koetshuis. Dit bevindt zich tegenwoordig achter de in de oorspronkelijke tuin gebouwde nieuwe woning Kerklaan 27. De zeer ruime kavelopzet, zoals die hier nog zichtbaar is, werd al snel verlaten toen er steeds meer vraag kwam naar goedkope bouw kavels. De oorspronkelijke tuin is verkaveld. Achter het huis bevindt zich nog een garage uit de jaren dertig. De ondiepe voortuin wordt van de Kerklaan gescheiden door een smeedijzeren hek met gietijzeren pijlers op een bakstenen voetsmuurtje. In 1970 vond er nog een verbouwing aan de achterzijde plaats.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Het geheel gepleisterde pand is gebouwd op een nagenoeg rechthoekige grondslag en heeft twee bouwlagen onder een samengesteld, hoofdzakelijk omlopend en niet geheel afgeplat schilddak dat met gesmoorde tuiles du nord pannen is belegd. Aan de achterzijde van het pand bevinden zich aanbouwen die zijn voorzien van eigen dakoplossingen op dezelfde hoogte. Ook de dakschilden hiervan zijn met dezelfde pannensoort belegd. Op het voorschild van het dak bevindt zich een stenen dakkapel als overblijfsel van een op oude foto's zichtbaar attiek, dat vroeger de gevel bekroonde. De gepleisterde dakkapel heeft een rond raam en ingesneden plant- en bloemmotieven. Het rechterschild bevat een schoorsteen. Rond het pand loopt een gepleisterde, donker geschilderde, plint. Het is opvallend dat de rijke geveldecoratie zich beperkt tot de voorgevel en delen van de zijgevels.

De VOORGEVEL is symmetrisch ingedeeld in drie vensterassen. De middenas bevat een dubbele, oorspronkelijke, paneeldeur met ijzeren deurroosters en een 3-ruits bovenlicht. Voor de deur bevindt zich een drie treden tellende hardstenen trap. Boven de deur bevindt zich een glazen luifel op gesmede steunen. Aan weerszijden van de deuropening bevindt zich een vast 15-ruits raam (5x3). De verdieping heeft twee van deze ramen. Het middelste raam is nog als 12-ruits schuifraam uitgevoerd (3x(1+3)). Vermoedelijk hebben de overige ramen ook een dergelijke indeling gehad. De voorgevel wordt horizontaal geleed door de plint, de doorlopende vensterdorpels, een zwaar geprofileerde cordonlijst en het klassieke hoofdgestel (architraaflijst, fries en kroonlijst). De gevel krijgt een verticale geleiding door de aanwezige hoekpilasters. Op elke gevelhoek bevinden zich twee boven elkaar geplaatste pilasters, die zijn uitgevoerd met een iets verjongende en van horizontale groeven voorziene schacht en een gestileerd bloemvormig kapiteel. De cordon- en de architraaflijst zijn ter plaatse van de kapitelen gecornist.

De ramen zijn op de begane grond en de verdieping voorzien van verschillende profielomlijstingen. Onder de vensteropeningen op de begane grond bevinden zich opgelegde ongelijkvormige muurdelen met een verdiept rechthoekig veld ter breedte van het raam. De vensteropeningen zelf zijn hier voorzien van een rechthoekige profielomlijsting die aan de bovenzijde iets breder is. In de 'zwikken' bevinden zich ingesneden bloem- en plantmotieven. De ramen zelf hebben een getoogde bovenzijde en de vensteropeningen zijn boven deze ramen afgesloten met een eierlijst en dwars doorsneden hol/bol profileringen. De verdiepingvensters hebben een aan de bovenzijde getoogde profielomlijsting met een gestucte kuif. De rechthoekige en verdiepte velden onder de ramen zijn voorzien van decoratieve invullingen.

De LINKER ZIJGEVEL heeft rechts op de begane grond een rechthoekige erker met bovengelegen balkon. Deze erker werd in 1970 aangebracht als vervanging van de oude. De twee korte gevels ervan hebben elk een 15-ruits raam met een getoogde bovendorpel. De langere gevel heeft twee van deze ramen. Een van de ramen is nog als schuifraam uitgevoerd. Op het balkon opent een dubbele glazen balkondeur met een 6-ruits bovenlicht met een radiaalvormige roedenverdeling. De omlijsting heeft eenzelfde detaillering als in de voorgevel. Aan weerszijde van de erker bevindt zich een pilasterstelling als in de voorgevel. Links hiervan springt de gevel iets terug en bevat hier vier (twee op elke bouwlaag) 8-ruits schuiframen (2x(1+3)) zonder profielomlijsting, maar met de eierlijstafsluiting en de hol/bol profilering aan de bovenzijde. Links hiervan bevindt zich een risalerend rechthoekig ingangsgedeelte met aan weerszijden een kelderlicht. De dubbele paneeldeur heeft ijzeren deurroosters en een radiaalsgewijs ingedeeld bovenlicht met een getoogde afsluiting. Op de verdieping bevindt zich een aan de bovenzijde getoogde vensteropening met een vernieuwd raam. De linkerzijgevel van het risaliet bevat twee kleinere raampjes.

Links van het risaliet bevindt zich een vijfzijdige achteraanbouw met twee bouwlagen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De ACHTERGEVEL wordt rechts (nr. 29) gekenmerkt door een vermoedelijk uit 1933 daterende vijfzijdige aanbouw met twee bouwlagen en een plat dak. Op de begane grond heeft deze uitbouw een platgedekte en vermoedelijk niet oorspronkelijke veranda met dichte zijgevels. De achterzijde van de uitbouw bevat hier een getoogde dubbele tuindeur. De verdieping heeft in elk van de schuin geplaatste gevels een getoogd 2-ruits schuifraam. De achtergevel van de uitbouw bevat een stolpraam met een getoogd bovenlicht. Links van de uitbouw bevindt zich een rechthoekige uitbouw met bovengelegen balkon uit 1970. De begane grond bevat een getoogde dubbele deur met rechts daarvan een eveneens getoogd 9-ruits raam. Het balkon heeft links een dubbele balkondeur met een getoogd 4-ruits bovenlicht. Rechts bevindt zich een getoogd raam met een glas-in-loodvulling. Dit raam bevindt zich ongeveer in het midden van de gevel en diende ter verlichting van het oorspronkelijke trappenhuis. Op het dak bevinden zich nog twee dakkapellen, voorzien van houten wangen, een geschulpte dakrand en driehoekige bovenlichten. Tevens bevindt zich hier nog een schoorsteen.

De RECHTER ZIJGEVEL bestaat uit een door een pilasterstelling omsloten gedeelte van twee vensterassen. De vensteropeningen hebben geen profielomlijstingen, maar wel een hol/bol profilering en een eierlijstafsluiting aan de bovenzijde. De rechtertravee op de begane grond is blind, de overige drie vensteropeningen hebben schuiframen. Rechts van dit gevelgedeelte bevindt zich een soberder uitgevoerd gedeelte met eveneens twee traveeen. De vensteropening linksboven is blind uitgevoerd, de overige drie zijn voorzien van 15-ruits schuiframen met getoogde bovenzijden.

De INTERIEURINDELING van nr. 31 is nog redelijk goed bewaard gebleven. Het pand heeft nog een kamer en suite, waarvan de tussendeuren echter ontbreken. De kamers hebben stucplafonds en schouwen. Het tochtportaal is voorzien van geetste glasplaten en in het trappenhuis bevindt zich een groot glas-in-loodraam.

Waardering

VILLA met smeedijzeren hekwerk, met invloeden van het eclecticisme uit de periode rond 1880.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en vrij gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een stadsvilla in een bouwstijl die beïnvloed werd door het Eclecticisme. Het pand valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, materiaalgebruik en de rijke ornamentiek. Karakteristiek zijn ondermeer de gepleisterde gevels en de zeer rijk uitgevoerde vensterdetaileringen. De aangebrachte wijzigingen aan vooral de achterzijde van de villa zijn van ondergeschikte aard. Er is sprake van een ensemblewaarde als onderdeel van het de villawijk de Parken, waarbinnen het pand behoort tot de omstreeks 1900 gangbare villatypen, welke samen met de oudere en latere typen en stijlen zeer goed de ontwikkeling van de villabouw in dit gebied weergeven.
- Van stedenbouwkundige waarde door de situering aan de zuidwestzijde van het Oranjepark. De Kerklaan bezit hier nog een in vrij gave staat bewaard gebleven bestand aan historische huizen, die tezamen met de vele particuliere en openbare groenelementen een aantrekkelijk, waardevol straatbeeld vormen. Het achter het pand Kerklaan 27 nog aanwezige koetshuis (niet beschermd) geeft de oorspronkelijke grootte van het kavel nog aan. Het pand is met de voorzijde op het Oranjepark gericht en vormt de begrenzing ervan.
- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting van de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale villa's in ruim opgezette parkachtig aangelegde villawijken. De Parken behoort tot de grootste en oudste villawijken van dit type in ons land en de aanleg droeg ertoe bij dat het aanzien van het dorp en de sociale gelaagdheid van haar bevolking sterk veranderde.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Woningen en woningbouwcomplexen

Woonhuis(K)

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument